

Posudek vedoucího na bakalářskou práci Alžběty Králkové

Vybrané romské politické aktivity v České republice od roku 1993 (Se zaměřením na dění let devadesátých)

Slečna Králková se pustila do záslužného tématu zmapování romské politiky a politiky týkající se Romů v ČR v letech 1993 – 2000, čímž navázala na práci Jakuba Krčíka, jehož často citovaná a vytěžovaná diplomová práce rokem 1993 končí.

Práce má bez příloh úctyhodných 88 normostran, což je více než dvojnásobek požadovaného rozsahu.

Autorka měla těžší pozici v tom, že se záměrně – a záslužně - nechtěla omezit na politické akty typu parlamentní činnost romských poslanců a aktivity romských stran a uskupení (začíná ostatně dobou, kdy romští nekomunističtí poslanci v druhých svobodných volbách opustili českou politickou reprezentaci a rovněž dobou, kdy významně pokračuje porevoluční štěpení romských politických sdružení), ale snažila se vybrat to, co se z veřejného života skutečně týkalo Romů a jak se tomu stavěli.

Bylo až překvapivé zjištění, jak obtížně se k dotyčnému tématu dohledávají prameny – a autorka měla i smůlu na pamětníky, jak ostatně sama uvádí. Získala k vyprávění vlastně jediného významného hráče na politické scéně, od něhož pak pochází nerovnoměrně mnoho materiálu a který bohužel je zároveň jedním z nepublikovanějších autorů novinových článků.

Tím se dostáváme k problému výběru materiálu a orientace v něm. Nabízí se otázka, zda si autorka ne zvolila příliš těžkou cestu: romská perspektiva a významnost některých aktivit pro komunitu (jak z etického, tak z emického hlediska) se přeci jen obtížně vyvozuje z 1 periodika a několika nesymetrických výpovědích. To sice není vždy vina autorky, ale její chybou jsou málo odůvodňované výběry fakt a osob (nejmarkantnější je asi výběr zastánců Romů z řad majority, založený na svém způsobem náhodné vzpomínce romských respondentů, jejichž soubor je přiznaně nevyvážený až náhodný, ale třeba i subjektivní výběr současných aktivistů) . Je vlastně záslužné, že autorka chce třeba pojmenovat i neromské aktivity a aktivisty, a je faktem, že relativitu „seznamu“ přiznává, ale je potom otázkou, zda přiznaný problém v tomto případě přestává být problémem.

Otázkou je, zda by ještě větší omezení práce nebylo k lepšímu. K lepšímu by však určitě bylo větší odůvodňování, reflexe a relativizace vlastní práce, a zejména pramenů. Slečna Králková někdy přebírá subjektivní názory nebo logicky zkreslené vzpomínky a ne vždy je činí kriticky zkoumanými prameny (to se týká zejména výpovědí ing. Holomka, kterých je v práci nejvíce).

Práce prozrazuje, že pro autorku je zkoumaná doba skutečně již jen historií, aniž by ovšem Králková dokázala konstruovat dějiny romských aktivit dle sledovaném období dle nějakého principu, vyprávět příběh romských dějin z uvedených let. Zde se samozřejmě nabízí otázka, zda takový požadavek nepřesahuje požadavky na bakalářskou práci. Faktem ovšem zůstává, že ani pečlivý soupis dostupných faktů v práci nenalezneme.

Určitá zmatenost je bohužel korunována přílohou: Příloha je vedena snahou zpřístupnit některé cenné dokumenty z nepříliš strukturovaného archivu organizace Dženo, v práci Kráلكové však tvoří náhodně řazený, nesepsaný a neznačený sled naskenovaných dokumentů, k němuž se mnohdy i obtížně odkazuje. Sporné je mimo jiné zařazení nepublikované a nijak neoznačené úvahy Karla Holomka, když existuje tolik publikovaných komentářů a jiných textů tohoto autora.

Zajímavé a nezvyklé je dvojaké pojetí mé osoby jako vedoucího práce a informátora. Ovšem ne vždy se hodí informace vedoucího uvádět jako pramen, například v pasáži „Z původního disentového nadšení se po revoluci stalo povolání a nastavením grantového systému i boj o granty“ (s.12) nebo „Romové se tam deklarovali jako neteritoriální národ“ (pozn.307, s.70). To pak působí, buď že je mi vzdávána ze strany studentky přílišná úcta, nebo naopak že mým informacím nevěří a distancuje se od nich. Přes své protesty jsem navíc často uváděn s oběma tituly, což vynikne zejména v seznamu pramenů, kde přitom není uveden VŠ titul ing. Holomka a PhDr. Oláha, ale vlastně také v citacích v textu, kde uvádění titulů mnohdy i odporuje bibliografickým zásadám.

Vzhledem k uvedeným kladům i záporům navrhuji známku „velmi dobře“, aby ji slečna Kráلكová obhájila, bude muset některé námitky vyvrátit nebo vysvětlit.

V Praze dne 12.9.2011

PhDr. Jan Červenka, Ph.D.